
ԳԵՎՈՐԳ ԶԱՀՈՒԿՅԱՆԻ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԸ

ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ Կ. Լ.

Գևորգ Ջահուկյանի գիտամանկավարժական գործունեության մասին շատ է խոսվել ու դեռ պիտի խոսվի: Փորձենք ներկայացնել մեծ գիտնականի տաղանդի մեկ այլ կողմը՝ նրա բանաստեղծական աշխարհը: Ինչպես նշել է Գ. Ջահուկյանը, իր կյանքում ի թիվս այլոց կա մի արժանահիշատակ տարեթիվ ևս՝ 1935 թվականը, «երբ, - գրում է նա, - սկսվել է իմ բանաստեղծական կյանքը: Ճիշտ է, եղել են ավելի վաղ (7-8 տարեկանից) փորձեր, բայց 1935 թվականից ես պարբերաբար բանաստեղծություններ եմ գրել՝ առանց դրանք հրատարակելու: Իսկ ինչո՞ւ չեմ հրատարակել: Կյանքիս երիտասարդ տարիները համընկել են ստալինյան բռնապետության շրջանին, երբ իմ գրած բանաստեղծությունները կարող էին որակ-վել որպես «անկուսակցին տրամադրությունների արտահայտություններ», և երբ իշխում էր ինձ համար ատելի ջատագովական պոեզիան, որին տուրք են տվել նույնիսկ մեր նշանավոր բանաստեղծները: Որպեսզի խուսափեմ դրանից և խղճիս դեմ չգնամ, ես այդպես էլ չտպագրվեցի»¹: Թեև կային մարդիկ, որոնք փորձում էին համոզել:

«Առաքյալ» թերթը 1997 թ. առաջին համարում տպագրում է հարցազրույց Գ. Ջահուկյանի հետ և ընթերցողին խոստանում նոր «գրական» հանդիպում: Լրագրողի այն հարցին, թե՝ «գեղարվեստական գրվածքներ ունե՞ք...», անվանի լեզվաբանը պատասխանում է. «Այո, բանաստեղծություններ, որոնք թերևս կարելի է և հրատարակել առանձին գրքով»²:

Գիրքը լույս տեսավ 2001 թ.՝ «Բանաստեղծական գիրք» խորագրով և անմիջապես իր վրա սևեռեց բազմաթիվ մտավորականների ուշադրությունը: Իր քնարերգության առաջին անաչառ քննդատը եղավ ինքը՝ Գևորգ Ջահուկյանը, և գրքի առաջաբանում նշեց. «Ընդառաջելով իմ բարեկամներին՝ ես որոշեցի ընթերցողի դատին հանձնել տարիների իմ բանաստեղծական վաստակը, հաճախ անթվակիր, խունացած թերթերի վրա գրված, տարբեր ժամանակների հետաքրքրությունների կնիքը կրող, լավ և, գուցե, ոչ այնքան լավ, բայց ոչ վատ: Տարիների հեռվից ես ավելի քննադատաբար եմ նայում իմ վաստակին, բայց դրանով հանդերձ գտնում, որ դրանց կորուստն, այնուամենայնիվ, ինձ համար (թերևս, ոչ միայն ինձ համար) ցավալի կլիներ: Անթվակիր այն բանաստեղծությունները, որոնց ժամանակը ես գոնե

¹ Ջահուկյան Գ., Բանաստեղծական գիրք, Ե., 2001, էջ 3: Այսուհետև այս գրքից կատարվող մեջբերումների էջերը կնշվեն շարադրանքում:

² Ջահուկյան Գ., Մարդկային ոչինչ խորթ չէ ինձ (Առաքյալ, 21.IX.1997):

մոտավորապես կռահում էի, դրված են մոտավոր ճշգրտությամբ, մնացածը զետեղված է վերջին էջերում: Ես իմ կյանքում ծանոթացել եմ արևմտյան և արևելյան ամենատարբեր երկրների պոեզիային և այս կամ այն չափով կրել դրանց ազդեցությունը, բայց իմ պոեզիան, այնուամենայնիվ, իմ պոեզիան է: Դա նույնպես եղել է իմ կյանքը, և, երևի, առանց դրա իմ կյանքի պատկերը թերի կլիներ» (4):

Ջահուկյանի քնարերգության մեջ կարելի է առանձնացնել թեմատիկ մի քանի հիմնական ուղղություններ՝ հայրենասիրական, քաղաքացիական, խոհափիլիսոփայական, մայրերգության, սակայն ճնշող մեծամասնությամբ նրա քնարերգության հիմքն ու առանցքը սիրերգությունն է: Բանաստեղծական իր բոլոր դրսևորումներում տեսանելի է Ջահուկյան անհատը՝ իր խորը մարդկային և, ինչու չէ, խորը դրամատիկ նկարագրով: Նա իր դարաշրջանի մարդն է՝ իր ժամանակի, սերնդի, հողի ծնունդը, նախնյաց արժեհամակարգի կրողը: Իբրև այդպիսին՝ նրան, անշուշտ, խիստ հարազատ են հայրենասիրական զգացումները, որոնք իրենց վառ արտահայտությունն են գտել «Հեռավոր երկնքում շողացող ոսկի ամպ» տողով սկսվող բանաստեղծության մեջ, որտեղ Հայրենիքը և մանկության երազ ու լուսեղեն հեքիաթ է, և նոր հույսերի ու տենչերի մարմնացում, սակայն միշտ սրբազան ու նվիրական.

Դու որպես վառ փարոս ինձ կանչում ես հիմա
Երգերով մեղմօրոր, քարերով հնամյա,
Ու ծխում է նորից ծխանին քո հին տան,
Իմ պայծա՛ր հայրենիք, իմ անո՛ւշ Հայաստան... (167):

Հայրենասիրական զգացումներին միահյուսվում է քաղաքացիական պարտքի խորը գիտակցումը և ծնունդ տալիս «Քառասունհինգի սերունդը» բանաստեղծությանը: Այն գրվել է 1990 թ., և յոթանասունամյա հեղինակը փորձում է հետադարձ հայացք նետել և արժևորել իր ու նաև իր՝ քառասունհինգի սերնդի անցած ուղին, գնահատել նվաճումները, ձեռքբերումներն ու կորուստները. ստեղծվում է զարմանալի հակադրություն: Որքան մեծ է նվաճումը, որքան մեծ է աշխարհին, հայրենիքին ու մարդկությանը մատուցած ծառայությունը, այնքան չգնահատված ու անտեսված են անհատը ու նաև սերունդը, որն իր մխիթարությունն է գտնում գործիանմահությանն ապագայում գնահատված լինելու վստահության գաղափարի մեջ.

Հաղթանակ տարած, բայց պարտված կյանքում,
Հարվածներ կրած, բայց չեկած ծնկի՝
Կվարձատրվենք միայն գալիքում
Մենք՝ զավակներս քառասունհինգի (184):

Ջահուկյան բանաստեղծի քնարական հերոսը երբեք չի մոռանում իր ծնողական հարկը և որդիական ամենաջերմ սիրով ու քնքշությամբ է հիշում մորը.

Ինչքա՛ն ցավեր տարար քո մայրական սրտում,

Ների՛ր, մա՛յր իմ, ների՛ր քո մեղավոր որդուն (176):

Ինչպես արդեն նշեցինք, Ջահուկյանի քնարերգության մեջ իշխող թեման սերն է։ Թեմա, որ հին է ու միշտ նոր, արվեստագետի համար միշտ արդիական։ «Մարդկային ոչինչ խորթ չէ ինձ», - մի առիթով ասել է Ջահուկյանը. նույնն է պարագան Ջահուկյանի հերոսի համար։ Եվ հեղինակը նրբորեն նկարագրում է նրա հոգեվիճակի փոփոխությունները, ուրախությունն ու տրտմությունը, երջանկության հույսն ու սպասումը, կորստի ցավը, հուսահատությունն ու տառապանքը, սերն ու նույնիսկ ատելությունը։ Միտք մեծ զգացմունքի մասին հեղինակը երբեմն խոսում է շատ պարզ՝ իրերը կոչելով իրենց անուններով, ինչից, սակայն, ամեննին չեն տուժում արտահայտչականությունն ու հուզականությունը.

Մեկի հետ անկեղծ լինել եմ ուզում,

Մեկին իմ բոլոր վշտերը պատմել,

Մեկի հետ շնչել կյանքի երազում,

Մեկի հետ խնդալ, մեկի հետ տրտմել... (112):

Երբեմն խոսքը տեղափոխում է իրականի սահմանագծից այն կողմ, համեմտում, այսպես կոչված, «բանաստեղծական» բառերով, որոնք ինքնին ոճաստեղծ են, ինչպես.

Ծովում խավար, և սիրավառ փերիներ

Կանչում են հուր, լուսափրփուր հեռուներ:

- Ծովը մտնեմ, այնտեղ գտնեմ իմ փերուն,

Իմ ոսկեծամ հավերժական սիրուհուն... (11):

Երբեմն էլ գաղափարն արտահայտում է պատկերավորման որևէ լեզվական միջոցով՝ փոխաբերության, շրջասության և այլն.

Դու քեզնով զբաղված

Չտեսար ներքևում,

Որ իմ սիրտն էր թաղված

Քո ոտքի հետքերում (167):

Երբեմն բանաստեղծը սերը գրում է մեծատառով՝ սրանով ավելի ընդգծելով նրա դերն ու կարևորությունը բառաշղթայում, ինչպես. «Մի՞թե չի հասկանալու այդ աղջիկը, որ սուտ են բոլոր խոսքերը, և իրական է միայն Սերը՝ հավերժական Սերը, որ երգն է երգում կյանքի բոլոր ուղիների վրա...» (155): Ուրիշ դեպքում, բացի մեծատառով գրելուց, զգացում նշանակող բառն առնում է չակերտների մեջ՝ ստեղծելով վերնագիր խոսքաշարում. «Ա՛խ, անցած է հավետ այն լուսեղեն երգը, որ հյուսեցինք ես ու դու մեր ամենադուրիշ ներշնչման ժամին և անվանեցինք «Սեր»» (146): Մեկ այլ պարագայում դարձյալ մեծատառով է գրում **սերը**. սա, կարելի է ասել, ձոն է սիրուն, սիրո ջահուկյանական ըմբռնման կիզակետը. «Փա՛ռք քեզ, հավերժական Սեր, փա՛ռք քեզ, խորհո՛ւրդ բերկրաշող տանջանքի» (110):

Չափածո խոսքում այս և այլ թեմաների արծարծման համար հեղինակը դիմում է ձևի բազմազանության՝ նախընտրելով բա-նաստեղծության ինչպես նաև բանատան միանգամայն տարբեր տեսակներ: Իհարկե, ճնշող մեծամասնությամբ նա նախապատվությունը տվել է բանաստեղծական՝ ամենից հաճախակի կիրառություն ունեցող քառատող տանը՝ այստեղ էլ, սակայն, գրելով տարբեր երկարության՝ երեքից մինչև տասնվեց վանկանի, ինչպես նաև անհավասար տողերով ու հանգավորման տարբեր եղանակներով: Քնարերգության մեջ լայն տարածում գտած խաչաձև, օղակաձև, կից և այլ հանգավորումների կողքին Ջահուկյանը գրել է նաև այլ սկզբունքներով: «Այս անլույս աշխարհի հեքիաթում» տողով սկսվող բանաստեղծության մեջ նա դիմել է տողի կրկնության ոճական հնարանին: Բանատների առաջին երեք տողերը միմյանց հետ հանգ են կազմում, իսկ չորրորդը, որ անհանգ է, նույնն է բոլորի համար և իր մեջ է խտացնում հիմնական ասելիքը.

Այս անլույս աշխարհի հեքիաթում
Իմ սրտից ալ արյուն է կաթում,
Իմ հոգին դեպի մահ է թռչում,
Ախ, ինչո՞ւ, չգիտեմ, թե ինչո՞ւ... (164):

Հայ քնարերգության մեջ բանաստեղծական քառատող տան բոլոր տողերը հիմնականում հավասար վանկեր են ունենում, և հակառակը քիչ է հանդիպում: Այսպիսի դեպքեր նույնպես առկա են «Բանաստեղծական գրքում», ինչպես «Արցունքով է լցված հավետ» տողով սկսվող բանաստեղծության մեջ, որտեղ տողերն անհավասար են, բայց բանատունը ռիթմական ամբողջություն է՝ շնորհիվ խաչաձև հանգավորման և ութ ու հինգ վանկանի տողերի հավասար հաջորդականության.

Արցունքով է լցված հավետ

Իմ անլույս հոգին,
Իմ մաքրափայլ սերը դավեց
Սնայա մի կին (132):

Քառատողը կարող է լինել ինքնուրույն բանաստեղծություն, որի վառ օրինակը քառյակն է: Ահա մի քառյակ՝ խաչաձև, սովորական հանգավորմամբ, տասներկու վանկանի տողերով.

Նա՝ ցնորք անցավոր, նա՝ հեքիաթ մոռացված,
Նա՝ հավերժ խավարած իմ կյանքի գիշերում,
Նրա լուրթ աչքերում ողջ աշխարհն էր բացված,
Բայց անուրջ է հիմա միմիայն հուշերում (79):

Գ. Ջահուկյանը գրել է երկտող, վեցտողանի, ութտողանի, նաև տարբեր մեծության տներով բանաստեղծություններ: Վերջիններից է «Պատրանք»-ը, որն սկսվում է քառատող տնով, սրան հաջորդում է, եթե կարելի է այդպես ասել, տասնչորս տողանի տուն, ապա դարձյալ քառատող: Ջահուկյանի արձակ բանաստեղծությունները մեծավ մասամբ սիրային բովանդակություն ունեն: Գրել է նաև ազատ ոտանավորներ: Ինչպես հայտնի է, «ազատ ոտանավորի մեջ մեծ մասամբ չի պահպանվում ռիթմի՝ մեզ հայտնի պայմաններից (վանկերի և շեշտերի քանակը, նրանց դասավորությունը) և ո՛չ մեկը: Ոտանավորը կառուցված է շատ ազատ՝ զգալիորեն մոտենալով արձակ խոսքին... այստեղ զգալիորեն մեծանում է յուրա-քանյուր տողի շարահյուսական և արտասանական ինքնուրույնությունը: Ամեն մի տող դառնում է մի առանձին շարահյուսական միավոր (հաճախ՝ ավարտված միտք-նախադասություն), որն ընդգծված դադարով բաժանվում է մյուսներից»³: Ջահուկյանի ազատ ոտանավորները հիմնականում խոհափիլիսոփայական գործեր են, որոնք արտահայտում են ինչպես հեղինակի, այնպես էլ հեղինակին քաջածանոթ զանազան իմաստասիրական ուսմունքներում առկա մտքեր ու ճշմարտություններ, օրինակ. «Մի՛ տա երկու պատիժ նույն հանցանքի համար, Անհիշաչար եղի՛ր մայր բնության նման», «Քեզ առաջնորդ ընտրի՛ր խղճի արևն արթուն, Որ ժանգ չապրի երբեք քո ոսկեփայլ սրտում», «Բարի նախանձով միայն նախանձի՛ր, Ոչ թե կործանի՛ր, այլ գերազանցի՛ր» (78) և այլն:

Ազատ ոտանավորի սկզբունքով են գրված նաև Դամբանագրերն ու Հյուսիսգերմանական դամբանագրերը, ինչպես. «Այս հողի տակ հանգչում է մի անհաշտ ոգի: Մահից առաջ ընդդեմ մահվան նա մաքառեց, Մահից հետո՝ հանուն անմահության»

³ Զրբաշյան Էդ., Գրականության տեսություն, Ե., 1980, էջ 303:

(82), կամ՝ «Նա մարտում ընկավ հերոսի մահով, Ու թեպետ մարմինն անզգա է հար, Բայց նրա հոգին Վալհալլայի մեջ Իր հավերժական խնջույքն է անում» (83) և այլն:

Այստեղ առկա է անդրադարձ սկանդինավյան դիցաբանությանը և Վալհալլայի դրյակի մասին առասպելին, որտեղ, համաձայն հավատալիքի, վալկիրիաներն ուղեկցում էին ռազմի դաշտում զոհված հերոսների հոգիներին:

Ջահուկյանի բանաստեղծական գրքում կան նաև դրամատիզմով լեցուն գազելներ: Ահա մի օրինակ.

Դու լուսեղեն վառ անուն, բայց ի՞նչ օգուտ ինձ համար,
Դու սիրո ծով մի անհուն, բայց ի՞նչ օգուտ ինձ համար:
Դու աշխարհը լցրեցիր քո հրաշքով դյութական,
Սեր կա ամեն անկյունում, բայց ի՞նչ օգուտ ինձ համար...(136):

Հայ գրականության մեջ գազելներ գրել են աշուղ-բանաստեղծները՝ Սայաթ Նովան, Ջիվանին, նաև Վահան Տերյանը, Եղիշե Չարենցը և ուրիշներ: Հետաքրքրական է, որ ինչպես մեծ բանաստեղծ Եղիշե Չարենցն է գազել նվիրել մորը՝ այն անվանելով (Մորս համար գազել), այնպես էլ Գ. Ջահուկյանը, որն իր բանաստեղծությունն անվանել է «Գազել մայրական»:

Չհասցրի քավել իմ մեղքերը քո դեմ,
Հոգիս մենակ թողիր վշերի դեմ արթուն:
Արդեն դարձել ես հուշ դու հավիտյան այրող...
Բոլոր հասկերն ընկան կյանքիդ ոսկի արտում:
Աղաչում եմ՝ ների՛ր, թեթևացրո՛ւ հոգիս
Այս օրերին ցավոտ, այս օրերին տրտում (176):

Ջահուկյանը գրել է նաև մի քանի բավական հաջողված տրիոլետներ: Հայ գրականության պատմության մեջ տրիոլետի անզուգական վարպետ էր Վահան Տերյանը: «Տրիոլետը բաղկացած է ութ տողից: Առաջին տողը նույնությամբ կրկնվում է իբրև չորրորդ և յոթերորդ տողեր, իսկ երկրորդ տողը՝ իբրև ութերորդ տող»⁴, ինչպես.

Ես քեզ եմ սիրում, իսկ դու՝ ուրիշին,
Եվ գիտեմ՝ հոգուս փրկություն չկա,
Ես իզուր այս խենթ աշխարհը եկա,
Ես քեզ եմ սիրում, իսկ դու ուրիշին:

⁴ Զրբաշյան Էդ., Մախչանյան Հ., Գրականագիտական բառարան, Ե., 1972:

Խենթ է աշխարհը՝ երկուսի բաժին
 Ստեղծել է նա լոկ մի աղջկա.
 Ես քեզ եմ սիրում, իսկ դու՝ ուրիշին,
 Եվ գիտեմ՝ հոգուս փրկություն չկա (81):

Ջահուկյանի բանաստեղծությունների մեջ կան նաև հազվադեպ հանդիպող, կայուն ձևերով՝ ռոնդել և վիլանել: Մրանց հազվագյուտ լինելու մասին խոսում է թեկուզ այն իրողությունը, որ հայկական գրականագիտական դասագրքերում և բառարան-ներում դրանք վկայված չեն: Հայ քնարերգության պատմության մեջ վիլանելներ գոնե մեզ անծանոթ են, թույլ գրականության մեջ վիլանելի փորձեր արել է Վալերի Բրյուսովը, ռոնդելը հանդիպում է հիմնականում թարգմանական գրականության մեջ: «Ռոնդելը հնագույն ձև է, այն տրիտլետի յուրօրինակ տարբերակ է, ավարտուն բանաստեղծություն՝ բաղկացած տասներեք տողից: Առաջին երկու տողերը կրկնվում են որպես յոթերորդ և ութերորդ, իսկ առաջինը՝ նաև որպես տասներեքերորդ՝ վերջին տող»⁵:

Ջահուկյանի ռոնդելը կառուցված է դասական սկզբունքով, համաձայն որի, «այն ներկայացնում է հորինվածքային պարուրագիծ՝ կանոնականացված հատուկ ձևափոխություններով... Այստեղ անհրաժեշտ է ընդգծված շարահյուսական դադար չորրորդ և ութերորդ տողերից հետո՝ նշելու բանաստան սահմանները, քանի որ բանաստեղծության բոլոր երեք մասերը ազուցված են նույնանման հանգերով»⁶: Ջահուկյանի ռոնդելն ունի մեկ տարբերություն. բանաստեղծությունն ավարտվում է ոչ թե առաջին տողով, այլ երկտողով՝ դրանով շատ ավելի ընդգրկուն ու ամբողջական դարձնելով ասելիքը.

Ես ապրեցի դյուրական
 Յնորքների աշխարհում (81):

«Վիլանելը հնագույն իտալական ձև է, «գեղջկական» երգ (վիլան նշանակում է ճորտ), որը ներմուծվել ու տարածվել է հնագույն ֆրանսիական քնարերգության մեջ՝ վերագտնվելով XIX դարավերջում, իսկ թույլ գրականության մեջ արտացոլված է թարգմանությունների ու նմանակումների միջոցով: Այն կազմված է անսահմանափակ թվով եռատողերից, որոնց բոլորի երկրորդ՝ մեջտեղի տողերը միմյանց հետ հանգ են կազմում: Առաջին եռատողի առաջին և երրորդ տողերը միմյանց հետ հանգ են կազմում, հետո հաջորդաբար ավարտում յուրաքանչյուր նոր եռատող՝

⁵ Пенгели Г. А. Техника стиха, М., 1960, с. 296.

⁶ Жирмунский В. М. Теория стиха, Л., 1975, с. 527.

պահանջելով առաջին տողի համար համապատասխան հանգ: Այսպիսով, երկրորդ եռատողն ավարտվում է առաջինի առաջին տողով, իսկ երրորդը՝ դրա երրորդ տողով, չորրորդը՝ դարձյալ առաջինի առաջին տողով, հինգերորդը՝ նորից երրորդով և այսպես շարունակ: Վերջին տունը պետք է ավարտվի առաջինի առաջին տողով, որին հաջորդում է առաջինի երրորդ տողը, այսինքն՝ վերջին տունը դառնում է քառատող: Այսպիսով, բանաստեղծությունն ունենում է միայն երկու հանգ, ինչն այս ձևը դարձնում է բավական դժվար»⁷:

Հայ գրականության մեջ վիլանելի որևէ օրինակ մեզ հայտնի չէր, և ահա «Բանաստեղծական գրքում» գտնում ենք մի նուրբ, քնարական բանաստեղծություն՝ վերնագրված «Վիլանել».

Ա՛խ, իմ թռչնակը թռավ,
Որ հավիտյան հետ չգա,
Ոսկե քնարս տարավ:

Վիշտը թողեց ինձ գրավ,
Թողեց սրտիս լուռ վկա,
Ա՛խ, իմ թռչնակը թռավ... (85):

Այս գրքում հանդիպում ենք գիշերերգի, մահերգի, նաև հեղինակի գրչին ոչ այնքան բնորոշ երգիծական բանաստեղծության, որն անվանել է «Բանաստեղծական հրաժեշտի երգ» (պարոդիա) և փորձել է վերարժևորել անցած կյանքի և, ինչու չէ, ստեղծագործական ուղին, մի պահ աշխարհին նայել այլ տեսանկյունից.

Հերիք է, դարձնենք կոնակը
Երգերի հանդեպ սենտիմենտալ,
Հերիք է, արդեն ժամանակն է
Բոլորի հետ ապրել ու խնդալ... (87):

Անշուշտ, բանաստեղծությունը նրա համար չի եղել ազատ ժամանակն անցկացնելու գեղեցիկ միջոց կամ «պարապ վախտի խաղալիք», այլ՝ կենսակերպ, կյանքի մի մաս, ինչի մասին անկեղծորեն խոստովանել է մեծ գիտնականը՝ «Եթե կյանքը Ձեզ նորից տրվեր, այսօր նո՛ւյն ճանապարհը կընտրեիք» հարցին պատասխանելով. «Կարծում եմ՝ ո՛չ: Խորհրդային շրջանը մենագաղափարախոսական էր: Եթե ես փիլիսոփայության բնագավառում լինեի, մարքսիզմից բացի ուրիշ ի՞նչ

⁷ Шенгели Г. А., նշվ. աշխ., էջ 292:

սկզբունքներով պիտի առաջնորդվեի: Հասարակական գիտությունների մեջ նոր խոսք ասել չէի կարող, բացի լեզվաբանությունից, որը համեմատաբար չեզոք բնագավառ է, և որն էլ դարձավ սեփական գաղափարներն ու սկզբունքներն արտահայտելու լավ ճանապարհ: Իսկ ըստ էության ժամանակին մտածում էի գրող կամ բանաստեղծ դառնալ: Ու երևի հենց այդ ճանապարհն էլ ընտրեի»⁸:

Ինչպես կարելի է այս համառոտ քննությունից եզրակացնել, ականավոր լեզվաբան Գևորգ Ջահուկյանը լուրջ հայտ է ներկայացնում որպես տաղանդաշատ բանաստեղծ: Իր բանաստեղծական գրքում նա դիմել է բովանդակության ու ձևի մեծ բազմազանության՝ արծարծելով միանգամայն տարբեր թեմաներ՝ միանգամայն տարբեր ձևերով ու եղանակներով: Բանաստեղծական սովորական համարվող տեսակների կողքին գրել է քնարերգության պատմության մեջ մշակված կայուն, նաև խիստ հազվադեպ հանդիպող ձևերով՝ կրելով հայ և համաշխարհային մշակույթի, գրականության, փիլիսոփայության ազդեցությունը՝ երբեք, սակայն, չկրկնելով, չնմանակելով, այլ ստեղծելով իր, ուրույն ջահուկյանական բանաստեղծական աշխարհը:

ПОЭТИЧЕСКИЙ МИР ГЕВОРКА ДЖАУКЯНА

АРАКЕЛЯН К. Л.

Резюме

Выдающийся языковед, академик Геворг Джаукян был наделен поэтическим даром. Сборник его стихов был опубликован в 2001 году под названием «Поэтическая книга». В его поэзии можно выделить патристическую, гражданскую, философскую и любовную лирику, которая является доминирующей в его творчестве. Его поэзия отличается жанровым разнообразием и мастерством.

THE POETICAL WORLD OF GEVORG JAHUKYAN

K. ARAKELYAN

Abstract

The outstanding linguist, Academician Gevorg Jahukyan along with his scientific and pedagogical practice used to write poems since 1935. The collection of his poems under the heading “Poetical Book” was published in 2001. In the poetry of Gevorg Jahukyan one can see several basic directions – patriotic, civil, philosophic, but generally the main theme in the poetry of Jahukyan is love. His poetry is characterized by genre diversity and mastery.

⁸ Ջահուկյան Գ., Մարդկային ոչինչ խորթ չէ ինձ: